

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 23.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an 10 cor
pe 6 luni 6 cor
pe 3 luni 4 cor
Pe lângă acestea se plătește și taxa de transport
pe drumul de ferăstrău de la Arad la Sibiu
și de la Sibiu la Cluj.

Manuscrisurile se cer însoțite de

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 23

INSERȚIUNILE:

de un șir zarzind, peșta dată la
noaptea, a doua oară 12 basci, a treia
oară 8 h. de fiecare publicare.

Adăpt abonamentele, cât și taxele
altele sunt a se plăti înaintea în Arad.

Telefon pentru oră și comunicații

Articole retrase se cer de primă

Baza de operație.

În fața revoluțiunii parlamentare din Budapesta coroana a apelat la națiunea politică. Răspunsul este haosul din Budapesta, parlamentul fără partid guvernabil.

Dar' haosul este numai la aparență, chestiune de tactică deosebită. Din mijlocul acestui haos să înalță o unitate de gândire și simțire și aceasta este maghiarizarea monarhiei în sus și a țării în jos. Proiectul lui Berzeviczy stă în strânsă legătură cu maghiarizarea armatei. Obligamentul școlar și militar este universal și împreună formează sistemul maghiarisării. Proiectul lui Berzeviczy fără cel militar nu face parale, căci dacă școlarul se întoarce la vatra familiară, ear' uită ce a învățat, de aceea școala cotidiană trebuie prolongită cu școala de repetiție, cu limba de propunere maghiară, ear' de aici în armata cu limba de serviciu și comandă maghiară. Aceasta explică, că în privința proiectului Berzeviczian și a maghiarizării armatei toate partidele sunt una. Maghiarismul nu e divizat.

Politica de independență a Kossuthiștilor este numai o amăgire, o fallacie. Iată, că Coroana chiamă la sine pe Francisc Kossuth, șeful celei mai mari partide din parlament, să-l asculte, ce vrea. I-a fost pe mână să intre în guvern, dar' nu vrea. Abzice de independența Ungariei, rămâne și pe mai departe în opoziție. Și cu capra și cu varza. Din opoziție terorizează Viena că să le dea mână liberă la sugrumarea naționalităților, ear' în sus Ungaria se bucură de poziția unei mari puteri în concertul european. Kossuthismul nu mai însemnă astăzi independența, ci maghiarizarea Ungariei.

În această unitate a ideii naționale zace forța maghiarismului și forța suprimă dreptul. Cu dreptul în mână putem peri, dacă nu ne vom ști validita în situația schimbată. Să nu fie cu supărare vorba, dar' credem, că acum vor recunoaște și dogmaticienii autonomici, că situația este schimbată.

Conferența din Sibiu a adoptat programul nostru: intrarea în activitate și revizuirea programului din 1881. Noi am fost apoi organul campaniei electorale și am dat suflet votului care a scos biruitorii din luptă pe cei 8 aleși ai partidului național. Avem dar' titlu a vorbi și la chestiunea formării noastre parlamentare.

Referințele partidelor parlamentare de astăzi pe noi nu ne privește. Pentru noi toate sunt una și noi trebuie să fim una față de ele. Nu ca dușmani, ci ca Români.

Baza pe care au intrat deputații naționali în parlament nu este nici personală nici teoretică, ci greumântul poporului românesc. Greumântul politic și economic. Administrația, justiția, învățământul, dreptul electoral, sarcinile publice să țină cont și de noi. Cine a luat asupra sa sarcina de a reprezenta poporul acela trebuie să abzică de sine, de ambiția sa, de simpatii și antipatii, plăceri și plăceri subiective, înăuntru și în afară deopotrivă. Așa se contopește sufletul poporului în sufletul reprezentantului său și se crează unitatea națională, fără de care e imposibilă o luptă națională.

Nici când n'am simțit mai mult greutatea situației, decât acum când fără experiență parlamentară intrăm în toila revoluției parlamentare în care sunt atinse și garanțele existenței noastre naționale.

Aceste garanțe sigur nu se vor afla în sinul partidelor parlamentare, cari emulează în desnaționalizarea noastră, ci în o politică independentă națională care să-și aibă bază în sufletul poporului românesc.

Deputații noștri cunosc sufletul acestui popor și tradițiile lui și vor forma zala dintre poporul românesc și parlament. Tot cuvântul lor să iasă din acest suflet.

Să stăm bine să stăm cu frică, sfânta jertfă cu pace să o aducem.

Din tainele organizării Românilor în comitatul Aradului. Conventicolul din Isbuc! Vor fi uitat desigur cetitorii noștri de nădrăvănia — cum nu, când sunt așa de multe! — apărută acum e anul, în ziarele maghiare, despre un conventicol ținut în Isbuc, unde s'au adunat 74 preoți și alți fruntași din comitatul Aradului și noaptea ținut-au sfat, cum să realizeze hotarele Daco-României. Cei mai mulți nici vor fi auzit poate de numele Isbuc, numirea unui isvor, în virful romanticului munte al Găinei. Ei bine; pacincul isvor ajuns-a iar grație ignoranței celor ce țin condeiul în presa maghiară, subiectul nu a vre-unei inspirații, ci merit să treacă în istorie, căci la murmurul lui duios la raze de lună s'au consfințit hotarele Daco-României. Așa zice „Arad és Vidéke“, detragând conferenței din Sibiu meritul, că am cucerit trei cercuri în comitatul Aradului și hărăzindu-l — isvorului din Isbuc. Sărac public cetitor maghiar!

Abzicerea cabinetului. Numărul de Vineri al foaiei oficioase publică rescriptul regal, prin care demisia cabinetului Tisza e primită.

Austria și revendicațiunile kossuthiste. Se știe, că unul din principalele puncte din programul partidului kossuthist, care ieșind învingător la alegeri solicită acum puterea este separațiunea teritoriului vama de Austria. Dar în această tendință a lor, kossuthiștii n'au ținut so-

coteală tocmai de factorul cel mai important, statul austriac, de popoarele sale și de reprezentațiunea lor legală. De sigur — zic austriacii — numirea unui minister unguresc e o afacere ce privește exclusiv pe regele Ungariei și națiunea ungara. Decât, toate chestiunile privitoare la armată, la teritoriul vama, la compromisul stabilit prin legile din 1867 sunt tot atât de mult chestiuni austriace cât și ungare; căci — scrie Neue Freie Presse — „ele privesc averea și viața a 26 milioane de cetățeni austriaci, de soartea cărora nu poate decide programul unui partid unguresc, și cari sunt în stare să-și manifeste voința lor în hotărîrea asupra viitoarelor relațiuni dintre Ungaria și Austria, fie că Ungaria va recunoaște sau ba legea compromisului din 1866 ca un tratat încheiat cu Austria, ee nu poate fi modificat numai de una din părți“.

Pe de altă parte, în Austria începe să se manifeste un viu curent pentru separațiunea vama de Ungaria, considerându-se această separațiune ca fiind mai avantajoasă — după statisticile făcute — propășirii industriei austriace. Din cauza crizei politice continue din Ungaria și a pretențiilor ungare pe terenu economic, Austriacii văd bine că sunt păgubiți din punctul de vedere economic. Ei recunosc că tocmai din pricina acestei situații insuportabile a trebuit să se facă concesii însemnate Germaniei în convenția comercială încheiată de curînd cu acest imperiu — convenție ce ei socot că le-ar fi fost cu mult mai avantajoasă, dacă Austria, având teritoriul vama separat de Ungaria, ar fi tratat direct cu Germania. Astfel, popoarele austriace, cu toate antagonismele ce le despart, numai sunt dispuse a plăti cheltuielile de războiu ale crizei din Ungaria și ușor se poate întâmpla, ca prin pășirea în scenă a factorului pomenit mai sus, să rezulte deplasări și schimbări ce acum nu pot fi prevăzute.

Al doilea deputat socialist. În Békéscsaba a fost ales al doilea deputat socialist: Slovavacul Andrei Achim.

DUPĂ ALEGERI.

Finindu-se alegerile pentru Dieta țării, nu numai deputații aleși, ci toată țara așteaptă cu nerăbdare convocarea și întrunirea ei, fiind publicul curios, de ceea ce va urma. Noi Români încă avem motive puternice a fi mai interesați, decât până acum, față de evenimentele din Dieta țării, având și noi reprezentanți, la cari cu drag și cu încredere privește toată suflarea românească, afară poate de soiul cel mai decăzut de oameni din poporul nostru, pe cari i-am putea asemăna cu criminalii fratricizi.

Cei ce au fost pasivi față de alegerile trecute, neluând parte la campania electorală, nici idee n'au, cu câte greutate au avut să lupte mai ales candidații, pe acest timp critic de iarnă, astfel, că și numai a primii candidatura, cu deosebire cu programul național, huiduit nu numai de liberalii dela putere, ci de întreaga opoziție, coaliată, a

Sirolin

Cei mai excelenți profesori și medici contra morburilor de plămâni, afecțiunilor organelor de il recomandă ca remediu cu efect respirație, precum: bronhită cronică, tusă convulsivă,

și mai ales este recomandat Convalescenților după influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtează tusa și flegma și face să înceteze asudarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmacia să capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fie-care sticlă să fie provăzută cu firma de mai jos

277

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Șvizzera).

fost o jertfă nespuse de mare adusă pe altarul națiunii, în special de către candidații naționali din cercurile cu populație mixtă sau mestecată. Căci și cel mai mare antagonist al guvernului Tisza, voiajorul neînfrânt al opoziției, contele Apponyi d. e. în Becicherecul-mare, în același timp, când candidatul opozițional fără partid Dr. Várady Imre, fara de voturile Sârbilor d'acolo, nici pe lângă oratoria a-lor 100 de Apponyi și Hock, nu s'ar fi ales, a îndemnat o deputație de Germani din comuna Nemet-Elemér, aparținătoare cercului electoral Bega-St.-György, a nu vota cu candidatul naționalist, ci cu vecinul partinitor al tuturor guvernelor liberale candidatul tiszaiszt Papp Géza.

De asemenea greutatea n'au fost scutiți nici chiar deputații noștri naționali aleși în cercuri cu populație preponderantă română, având multe pedecți și multe curente de învins. În cercul Bega-Szent-György d. e. a dominat curentul, cum-că noi Românii din acest cerc nu putem face nimic, nu putem alege deputat național, prin urmare nu merită să te strici cu stăpânirea, e mai bine cu cel dela putere, vorba preotului Mariu Tempea din Toracul-mare.

De acest curent, mi-e teamă, să nu fie stăpânite și cercurile noastre pasiviste și acum după-ce poporul nostru a dat dovada cea mai strălucită despre neclintita sa alipire de conducătorii săi firești, când e vorba de acțiune națională. Când s'a manifestat poporul nostru în pasivitate în așa mod demn de admirat? Câți pasiviști au cutriat satele românești pe timpul alegerilor, propagând principiul ideal al abținerii dela politica militantă? Câte procente din alegători au observat pasivitatea? Un lucru neprevăzut de antecesorii noștri, când au decretat pasivitatea, s'a ajuns și anume: ticăloșirea conducătorilor nemijlociți ai poporului care a avut teren liber a alege între candidații străini după plac. Cunosc mari naționaliști, cari pe față erau pasiviști, iar pe sub mână țineau legături clandestine cu deputații stăpânirii. Ca să nu-l vadă publicul, își dedeau rendez-vous în Budapesta, mai ales pe timpul ale-

gerilor, asigurându-se reciproc despre nestrămutata simpatie. Dar afurisita aceea de pasivitate de n'ar fi frate, eu ța-și fi cel mai agil cortez, zicea marele naționalist pasivist către candidat. Te asigur eu însă, că din comuna mea vei primi atâtea și atâtea voturi, căci eu nu voi îndemna pe nimenea să rămână acasă.

Sunt convins despre simpatiile tale frate, zice candidatul, dar vezi bine, nu poți să te expui pentru mine, fiind-că voi Românii sunteți pasivi. Inșă îți mulțumesc pentru serviciul tău indirect, că nu vei reținea alegătorii dela urnă: apoi tu poți să șezi acasă, un vot nici nu multiplică, nici împarte. Că sub masca pasivității s'au comis multe și nenumărate atentate secrete contra națiunii mame este incontestabil. E de ajuns când știm, că odrazolele unor mari naționaliști pasiviști au beneficiat de stipendii de stat, pentru completarea studiilor în străinătate. Cred, că nimenea dintre noi nu va fi așa de naiv să creadă, că de dragul poporului român, s'au adus aceste jertfe din partea guvernului.

Acest rol șiret, voesc unit și acum când s'a decretat activitatea de forul competent, să-l continue. Dar datorința noastră e, ca să le nimicim planurile speculative, prin punerea de candidați naționali peste tot locul, unde avem alegători români, ear unde cere lipsa, în conțelegere cu naționalitățile aliate.

Candidații, cari nu izbutesc a ajunge în dietă, spunând acolo dorințele alegătorilor lor, și protestând în contra proiectelor de legi păgubitoare și asupritoare pentru alegătorii lor, cum e d. e. faimosul proiect al lui Berzeviczy, convoacă adunări populare monstre de protestare, intrunindu-se mai multe cercuri la oaltă dintr'un comitat. În comitate în populație mixtă, cum e comitatul Torontal, Românii, Sârbii și Slovacii să țină un meeting comun în centrul comitatului în Becicherecul-mare, dacă s'ar mai reveni la proiectul monstruos al lui Berzeviczy. Lucrul acela nu e nerealizabil. E de ajuns, ca candidații căzuți din cercurile: Bega-Szent-György, Uzdin și Pardány și cel ales din cercul Török-Becse, în conțelegere

cu fruntașii Sârbi din Becicherecul-mare lanseze un convocator în ziarele celor naționalități, invitând și rugând și dintre populații naționaliști pe vre-o câți-va a parte d. e. Dr. Pavlovici, Dr. Vlad și Hock și succesul ar fi asigurat.

Să nu așteptăm dar totul dela cei deputați naționaliști, căci numai ei știu câte greutate și pedecți vor avea să lupte dieta până vor exopera vr'un favor, cât mic și neînsemnat pentru scumpa noastră națiune și naționalitățile din țară. Mai a ziaristicele noastre pasiviste și incumbă dăruința a nu lua în zemelele succesele cât mici și neînsemnate a politicii activiste, și cel mai neînsemnat succes pe acest teren e câștig național, pe lângă relele produse de pasivitate.

V. Petrov

Deschiderea Dietei.

Budapesta, 17 Februar

Ieri s'a deschis noua Dietă pe lângă viul interes al țării întregi.

Nouii deputați erau aproape toți de față. D'asemeni galeriile pomposului palat țir de lume. Era o admirabilă privelește.

Privind jos câmpurile, la prima vedere observi îndată colosala creștere a stărilor extreme care se întinde până în șirelele raailor. Intre liberali și kossuthiști sunt azați Românii, în apropierea nemijlocităților populare și Croați.

La 10 și 15 mint. custodele Csávos roagă pe Madarász ca pe cel mai în vârstă deputat, să ocupe prezidiul. (Aplause stânga).

Madarász József ocupă scaunul prezidențial.

Domnilor deputați!

Ocupând, în urma vârstei mele scaunul prezidențial, țin înainte de toate să fac declarație. Tot ce s'a făcut dela locul acesta împotriva regulamentului nostru intern împotriva constituțiunii, declar de ilegalitate. (Aplause sgomotoase în stânga). Datoria noastră este să judece asupra celor vii și a celor morți. Declar și aceea, că eu voi cedea numai pe baza regulamentului vechei Binecuvântarea lui Dumnezeu fie as-

PACOSTEA CU CUARTIRUL.

Abia ajuns la Brașov, am descins la un hotel și după puțină odihnă cel dintâiu lucru, ce aveam de isprăvit, a fost să 'mi caut cuartir.

Știam, că o să petrec 3—4 ani în acest oraș și drept aceea era natural — că trebuia să mă îngrijesc de o locuință mai stabilă.

Primul cunoscut, cu care am convenit, un vechiu prieten dela universitate n'a pregetat să mă întrebe: „dar' ai cuartir?”

— Nu, fu răspunsul meu scurt.

Și unde nu începuse el să-'mi recomande la cuartire, pe strada cu tare și cu tare. Vezi Doamne el era deja de un an în Brașov și cunoștea bine orașul întreg. Indesebi însă mă îndemna să mă așez în suburbia Scheiu.

„Locuință estină, și bună. Curățenie la culme, aerul curat, și liniște poetică“. Așa 'mi lauda el cheiul.

Tocmai pe pofta inimei mele.

Ei bine — mă gândii — să 'ncearc, că doar n'o să piară lumea. Și într'o bună dimineată iată-mă ajuns în Prund, căutând la cuartir. Cerc în dreapta, cerc în stânga, ba la văduva cu tare, ba la familia cu tare. Unul mi se părea friguros, altul prea mic, și așa mai departe.

În fine dat'am cu ochii de o căsuță mai curățică, în fața soarelui. Să părea a fi nouă. Eară pe geamul de către stradă se putea citi, scris cu mare chinuială: Locuință de închiriat“.

Ha! să 'ncearc și aieia, că doar și asta — e o distracție. Faci cunoștințe, mai glumești și trece vremea.

Intru în curtea curățică și după puțină mocioasă mi eși în cale o femeie nici de vîrstă, 'mbrăcată după portul deosebit al scheenilor.

„Bună ziua“, o întimpina eu, dar care locuință ar fi de închiriat, căci chiar am trebuință de una.

„Mulțumesc d-tale cucoane, păi asta din față, dar' pofteste de vezi, ce mai drag de odaie. O să-ți placă mult. E curățică ea și matale. Tocmai azi am spălat podinele, de scilpesc ca auzul. Intră maichi, intră!“

Intraram în odaie. Era binișor mobilată. Simplă, dar' cinstit. Un pat curățel, masă, scaune, un castan de haine și alte necesare. Intrarea separată. Puteam fi cu totul negenat. Din două trei vorbe târgul fu gata și angaja odaia, cu condiție, că încă în asta seară să o ocup. Dat'am și arvuna cuvenită. Ear în spre seară iată-mă în cuartirul cel nou.

Stăpâna casei, leica Stana, pe lângă multele promisiuni și asigurări, cari mi le făcuse, ce imi ceru în schimb neînsemnata permisiune, ca să-și poată ținea sticlele cu compot și alte de felul acestora pe coaștănel meu de haine, lucru l'a care ușor m'am învoit.

Intr'o Vinere seara ajungând acasă, abia deschid așa și mă isbește un miros colosiv, de credeam, că dintr'asta o să-mi vină perirea. Ce păcatele o să mai fie și asta? Aprind luminarea, caut în stânga, caut în dreapta, nu dau de nimic. Mirosam ca un câne de vinat prin toate unghetele și mersei până acolo cu scrutiniul, încât imi cercetai și patul. Eram desperat. Deschid ferestra și încep din nou a cerceta. De mă plecam spre podini nu simțeam așa tare mirosul su-

părăcios, dar' cât ce mă ridicam mă isbea aceeași vehemență. Ajunsel la convingerea vine de sus. Înalt ascuțișul organului miroasă către platonul odăii, ridic luminarea către vîruri și încep a examina în cele patru regiuni locuinței.

De odată observ, că pe castenul meu de haine, printre numeroasele borcane de dulce miștar etc., se înalță cu mare trufie o oală cu de pamânt cât calul Troei stând falnică și neînțită, ca o gardedamă în jurul fetișcoanelor, sunt pentru prima oară la un bal.

Hm! Mi se păru curios. Văzusem și eu la mama oale, dar' așa o mătăhală până încă nu. Avea două toarte sdravene, ear gură, cocheta cu trufie un bolovan. Ce-o și asta? Mă înalț, pe un scaun și apropii nasul. Un miros de varză se revarsă în atmosfera odăiei, cu atâta putere, încât te apucau leg-

Adecă leică Stana a fert varză și a altele bine, ca pentru mai mare siguranță să o așeze odaia mea. Ho, ucigăte crucea oloiuile. Dacă pentru tine plătesc eu chiria asta scumpă? nemernicule și nătângule! Doar n'o să-mi lăsați visurile cu parfumul tău! Doar n'o să-mi perdeați lăbul în varză. Și în acest moment aruncați vire spre portretul Elenutei mele — așa-mă masă. Ah! și ce vedenie tristă! Cum, adecă sfântă a Elenutei mele inundată de mirosul solan al verzei! Imi părea că și nasul Elenutei pe fotografie s'a strâmbat, ear mâna dreaptă se dicese folosind-o drept evantai.

O furie teribilă mă cuprinse, și puni minarea coaștănelului prinsei odată române

Dietei și asupra patriei, asupra lucrărilor ei menite să promoveze mărirea națiunii. (Aplause frenetice).

Keglevich István: A fost păcat că n'ai început cu aceasta. (Sgomot mare în stânga).

Madarász József roagă pe cei mai tineri dintre deputați, să ocupe locurile de notari. Întâiu pe cei ce n-au împlinit vârsta de 25 ani.

Strigăte: Nu este.

Madarász József: Cei ce nu sunt încă de 28 ani.

Cel dintâiu s'anunță fiul lui *Madarász, Madarász József*: jun. apoi contele *Teleki Pál, Kenese György, Sunyogh Mihály, Kálloy Tamás* și conte *Benyovszky Mór*.

Președintele închide pe urmă ședința, anunțând proxima pe mâine, la care roagă pe deputați să-și aducă cu sine și mandatele.

CRIZA.

Audiențe noui. — Părerăa unui corifeu maghiar. — Conferențe de partid.

Evenimentele politice se precipitează unele peste altele. Alaltăieri a primit Regele în Viena pe *Khuen-Hederváry* mai apoi pe *Széll Kálmán* și *Wekerle*.

În șirul audiențelor *Khuen* a referat despre afaceri curente — așa zice comunicatul oficios. Dar sunt alții, cari atribuiesc alt înțeles faptului, că după fiecare audiență apare înaintea Regelui contele *Khuen* ori *Beck*.

*

Și din două considerațiuni e imposibilă formațiunea unui cabinet *Andrássy*.

Imposibilă, întâiu pentru atitudinea *Vienii*.

Dar e imposibilă și din punctul de vedere al relațiilor partidelor aliate, pentru că s'a dovedit că lipsește între dînsele cea indispensabilă solidaritate, fără de care nu se poate închipui o formațiune de minister.

— Aflu de nefericită situația — a zis un corifeu maghiar. Stăm în fața unor încurcături colosale și e de prevăzut că criza va fi nu numai de lungă durată, ci și de natură foarte acută. *Gautsch* și *Derchatta* au deschis un adevărat foc împo-

triva pretensiunilor maghiare. Parlamentul nostru rămâne inactiv până ce nu vom avea minister. Nu suntem deci nici măcar în situație a lovi înapoi. E deci cel puțin prematură dulcea iubilară ce domnește azi în Ungaria și trebuie făcut atent fiecare, să stea la pândă, pentru-că datorită mari rezerve încă viitorul apropiat și nimeni să nu creadă c-am ajuns deja pământul făgăduinței. Să fim pregătiți, că mai avem să trecem prin o luptă.

*

Ieri, înaintea de ziua deschiderii Dietei, toate partidele au ținut conferențe.

Deputații naționaliști români afară de *Teodor Mihali* și *Russu Șirianu*, cari au fost la alegerea din Cehul Silvaniei sunt deja toți în Budapesta. Ieri ziarele maghiare au ținut o conferență, din care n-a transpirat altceva decât că partidul național român față de ori-ce guvern va fi *partid de opoziție*, până ce nu vor obține garanții cu privire la realizarea programului lor.

Dela Băsești.

— Corespondență particulară. —

Balotagiul de mâne. — Alegerea lui badea George. — Aderența. — Corupții și abusuri.

După-ce cunoaștem deja rezultatul alegerii din Cehul Silvaniei, de interes general e lupta și cunoașterea nemerniciilor stăpânirii. De aceea o mai prezentăm publicului cetitor:

Mâne 16 Februarie se va ținea în Cehul-Silvaniei balotagiul între *George Pop* de Băsești și între baronul *Bornemisza*, cari în rândul trecut au avut voturile cele mai multe. După informațiile ce avem, de astădată majoritatea voturilor are s'o întrunească candidatul partidului național. Sunt adică mai multe comune cari în rândul trecut au votat cu *Bornemisza*, dar cari acum s'au întors.

În cerc majoritatea e românească, 2700 dintre 3300. Abusurile însă ce comit agenții administrativi și corupția ce domnește, e ceva nemaipomenit. Am văzut cu ochii mei sate înțesate de miliție și geandarmi. *Biraele*, notari și fibiraele sunt corteșii cei

mai ne astâmpărați: umblă pe sate, capacitează cu mijloacele cunoscute (banii și rachiu) și după aceea trimit pe alegători sub escortă în oraș (la Ceh), unde-i țin secuestrați. Și azi noapte au sosit aici, în Băsești, 12 țărani alegători cari au reușit să scape din casa în care au fost păziți de geandarmi.

O mare greutate este apoi faptul că cercul are foarte multe comune, 42, împrăștiat pe văi, dealuri și printre păduri; iarna e apoi grea și drumurile rele. Așa e chip să pătrunzi în sate și pe d'asupra: sub diferite pretexte ilegale *administrația n'a permis adunări electorale*, nu s'au putut ține vorbirii poporului, ci acesta este așa zicând la discreția arendașilor ovrei. Mai ales că s'au găsit — în rândul trecut — preoți și învățători nemernici cari s'au făcut *coadă de topor*. Ei vom publica pe toți, dacă și acum, a doua oară, vor vota contra candidatului român. Numai așa — prin slăbiciunea și ticăloșia unor cărturari — se explică faptul că ovreii sunt aici așa de curagioși, în cât în rândul trecut au spart capul unui preot român, chiar în fața cordonului militar. Ear seara au atacat în Ceh pe un învățător român. Poporul, unde are bunii conducători, se poartă bine. E entusiasm și pricepe treaba. Unde au ajuns însă arendașii ovrei să conducă, ție jale văzând cete de Români beți și duși ca vitele, în vagoane de marfă, ori pe jos, cu escortă.

Pentru a lucra pe sate, au venit în cerc deputații dietali *Dr. Teodor Mihali* și *Russu Șirianu*, apoi entusiastul luptător *Dr. V. Lucaciu*, energicul *Dr. Alexandru Vajda* de Voevod, *Andrieu Cosma*, *Alexandru Mica*, proprietari, juristul *Alexandru Pop*, ear în Ceh luptă advocații *Cocian* și *Dr. Pop*, precum și mai mulți preoți și învățători bravi. Toți au o dorință nemărginită de a-l vedea pe badea *George* ales deputat. Cât privește apoi pe sătenii de frunte, ei sunt într'un continuu pelerinajiu la Băsești: vin aici să aducă știri și să ia instrucții pentru ziua de mâne.

urechile oloiuului, cu gândul, ca pogorându-l din înălțime, să nu mă opresc cu el până afară.

Hăi, hăi! Dar treaba nu mergea așa ușor. Dela mare nici că reaga la opintirile mele. Inzădar forțam broasca mânilor. Stam față în față cu imposibilitatea. Incepusei a mă inferbânta. Și după pețite, dar zădărnice încercări, am ajuns la convingerea, că trebuie să cerc altă modalitate, căci altcum toată munca mea va fi de nimica.

Mă dădui jos de pe scaun și preumblându-mă nervos prin odăi țeseam la planuri, cum și în ce fel a-și putea scăpa, de acest colos nesuferibil. O notă a nefericitului meu croitor, în care îmi cerea rata scadentă îmi dete o idee bună și salvatoare și în mintea-mi agitată croii repede un plan teribil de războiu. Aflat-am adevărat cu toate să aplic metoda în rate, ca și față de croitor.

Repede mă apucaî de lucru! Conform planului istovit aveam să golesc incetinel conținutul mizerisitei corăbii de vară și apoi să o transpun pe ea la locul competent. Și ridicând peatra pasă ca tease în gura oalei o transportai în curte. Acuma se începuse partea mai migăloasă a lucrului. Hic rodus! Era vorba să car conținutul, adică varza cu sarmalele, eară eu n'aveam nice îngură și nici vre-o ulcea. În culmea desperării m'arinssei mâncile și începui a căra la sarmalele pe rind, așezându-le pe treptele tindei, cu gând, că apoi să le vîr eară în oală: 139 de sarmalele una mai sdravănă ca cealaltă, tot cu părechea le-am cărat până afară, și abia după o alergătură ne bună de 2 ore am ajuns la convingerea, că restul îl voi putea transporta astfel cum în oală și cu oală cu tot.

Să crepa de ziua, când am isprăvit cu mutarea oloiuului și cu aranjarea din nou a sarmalelor.

Obosit, ca și după o muncă atât de grea, mă aruncaî în pat, cu gândul că a doua zi să mă mut, și să scap de acest cuartir, în care pățit-am pățania pățeniilor.

Avusem un vis de totului ciudat. Mi-se părea că is *Stössel*, generalul vestit din *Port-Arthur*. Conduceam defensiva armatei. Să încinsese o luptă colosală, dușmanul bombardă din greu orașul și sute de ghiulele sbărnaiau pe deasupra capului meu. Viteaz stam locului. Când deodată o bombă mă izbi drept în nas și eu căzuî mort la pământ.

Mă deșteptai cu grozevenie și desmetecindu-mă din somn, ce văd, sfântă maică preceastă! *Leica Stana* sta ca un bălaur în pragul ușei cu o falcă în cer și una în pământ, îmi descânta din greu și începuse a mă bombardă cu sarmalele, cari în întunerecul nopții le uitasem risipite pe prag. Sar repede din pat, și după ce asaltul mi-se păru destul de puternic, eară bombardarea luase un colorit foarte serios — pusei mâna pe umbrelă și deschizându-o o țineam drept scut în spre *leica Stana*.

„Ăi! da ce mi-ai făcut, mâncate-ar ciuma, să te mănca. Da D-ta ești domn, ai învățat la școli? Ho, că nu te-o luat nevoia ai mărunță oblu în vâna gâtului — răcni *Stana* din nou și apucând o sarmală mă luă din nou la țintă“.

„Mai încet *leicuțo dragă*, — mă ruga-î — că doar n'am făcut nici un rău. Prea tare mirosea varza aia, și-a trebuit să o dau afară?“

„Ce miroasă! Mie îmi spuî! D-ta când te îndopi cu ea nu-ți miroasă! Peî în casa mea să nu te mai văd, că fac sarmale și din D-ta“.

Și furioasă, ca un orcan, trânti ușa, apoi alergă la vecinele îngrămădite la gura tindei și unde îmi începura cu toatele o găgăială, mai altcum, ca găștele de pe *Capitol*.

Ba, că să îmi fie rușine obrazului, ba că n'am minte, ba una, ba alta, și pot zice n'a rămas pe lumea asta rău, care să nu mi-l fi dorit când de ziua numelui, când de Paști, când de *Crăciun*.

Mă apucase o groază teribilă. O reprivire scurtă asupra celor întâmplare mă aduse la convingerea, că în atari împrejurări numai fuga mă va putea scăpa de furia acestor meduse. Mă îmbrăcasem în câte-va clipite și cu o săritură dibace mă pomenii în stradă. Mă aruncaî în proxima birje, și în puțin timp iată-mă ajuns la birou.

Sudorii reci îmi curgeau pe frunte. Am suferit chinuri colosive. Mirosul infect, munca obositoare dezvoltată când cu transportarea oloiuului, apoi lupta dela *Port-Arthur*, bombardarea strașnică cu sarmale și binecuvântarea *leicuței Stana* — toate acestea m'au făcut să cred, că acu, acu o să îmi dau sufletul.

M'am mutat în aceeași zi. Locuiesc la un ovreu. Cuartirul e bun, numai ploșnițele sunt ale dracului.

Brașov, la 13 Februarie 1905.

V. Vidovich.

unde eși mai oțelit și mai înflăcărat pioner al luptei pentru neam.

La 1896 Dec. a întemeiat „Tribuna Popului” care la 1 Ian. 1904 a luat numele de „Tribuna”. In anul 1897 a fost ales membru in congregația comitatului Arad; in 1898 deputat sinodal și consensual in cercul Sîriei, care-l reprezintă până azi. La 10 Febr. 1905, ca primul ziarist român de glasurile Românilor din cercul Chișineului fu ales deputat dietal.

In România: In 1884 a fost profesor la preparandia Societății pentru cultura poporului român (București); la 1885—1891 profesă istoria la liceul de fete „Educația română”, apoi între 1886—1891 redactor la „Românul”, dela 1885—1889 redactor la revista pedagogică „Lumina pentru toți”; dela Aprilie până în Decembrie 1896 fu redactor la „Voința Națională”.

La 1894 a scos un volum de nuvele (Sibiu), iar acum un an volumul „Românii din statul ungăr”.

Limbajiu viguros românesc, conținut bogat și entuziasm tineresc îl caracterizează scrierile; ca orator își știe fanatiza auditorul.

Idem.

Războiul ruso-japonez.

Istoricii viitorului vor fi chemați să descopere mobilul, ce l-a decis pe generalul Kuropatkin să dea bătălia dela Sandepu, care l-a costat așa mulți oameni. Autoritățile militare caută, cercă să descopere aceste motive, nimic însă nu află. Opinia generală e, că atacul a fost o greșală atât ca concepție, cât și ca execuție.

In acest timp comanda forțelor ruse in Mandjuria are un aspect sombru.

Unii pe alții să acuză. Kuropatkin acuză pe Gripenberg, că fără folos a sacrificat 20,000 soldați. Gripenberg zice, că Kuropatkin nu l-a susținut. Cel mai mulți generali de sub ordinele lui Kuropatkin îl acuză cu lipsă de voință și pedantism, ce anihilează ori-ce inițiativă personală.

Stoessel e acuzat, că a predat prea curind cetatea, iar Stoessel se apără cu aceea, că Kuropatkin nu i-a dat nici un ajutor; despre Uhtomski se zice că a ruinat flota, iar lui Alexejeff îi bagă de vină, că n'a fortificat Port-Arthurul, cum trebuie.

Singurii șefi militari recunoscuți sunt Makaroff, Kondratenko, și Mitsenko. Dar cei doi dintâi sunt morți și al treilea e rănit.

Sosirea acasă a lui Gripenberg.

Moscu, 16 Februarie. Generalul Gripenberg azi a sosit aici și-a călătorit mai departe spre Petersburg.

Vladivostocul blocat.

Paris, 16 Februarie. Lui Newyork Herald i-se vestește din Paris: Din Vladivostok să scrie, că Japonezii păzesc foarte viguros toate eșirile din port.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 18 Februarie n. 1905.

— **Alegerea de antistie comunală in Curtici.** La alegerea de antistie comunală in comuna Curtici, ce a fost zilele trecute, au fost aleși: primari: George Podgorean și Iosif Popovici, casar Iosif Mihu, tutor comun Ioan Virag, iar jurați Ioan Don, Constantin Onuț, Ioan Ciupaliga.

— **Alegerea de jurat comunal in Lipova.** Joi s'a ales un jurat comunal in Lipova. Și de astădată protopopul Hamza Vajk și preotul Csimploner János s'au pus in contra voinței poporului, făcând pe voia fibirăului Baróthy, care vroia s'a leagă pe un fost scriitor al său. L-a și ales cu ajutorul păstorilor sufletești din Lipova. Dar turma, care începe a se trezi și se cunoaște pe acești doi cameleoni, i-a luat la haidueli, în-cât a trebuit să-l apere baionetele geandarmilor. Candidatul poporului a fost I. Vuculescu.

— **Rectificare.** Părintele Liviu Raț din Macia ne roagă să desmințim știrea, că dînsul ar fi umbliat pe la Ocna să corteșiască pentru Hâmoni. Ceea-ce la cererea lui rectificăm.

— **Anunț literar.** D-nul Harie Chendi, începând publicarea scrisorilor, amintirilor, datelor cronologice și lucrărilor inedite ale bardului Vasile Alexandri, face apel la toți aceia cari ar avea astfel de material să binevoiască a-l trimite „Academiei Române” din București, unde se păstrează toate manuscrisele.

— **Ajutoare comunale școalelor confesionale.** Judecătoria administrativă a adus cu decusul său nr. 1818—1904 un conclud de importanță principală in afacerea ajutorării din partea comunelor a școalelor confesionale. Judecătoria a enunțat, că împrejurarea, ca sub titlul de susținere de școale confesionale, câte și ce fel de școale subvenționează comuna, pe seama unei confesiuni, nu poate veni in socotință, la judecarea vindicațiunii pe baza proporțională a unei alte confesiuni, ci suma întreagă dată respectivei confesiuni servește de bază proporțională. Motivele concludului se sprijinesc mai ales pe dispozițiile art. de lege LIII din 1868, care s'ocupă de ajutoarele școlare, și împărțirea lor in proporțiune dreaptă.

— **Duelul între femei.** Ziarele din Paris anunță că două d-șoare s'au bătut in duel cu spada și au fost rănite amândouă; duelul acesta ne amintește alte ducele întâmplare in Franța, între femei.

Sub Ludovic XIII. marchiza de Merles și contesa de Pagnac, care își disputau inima ducelui de Richelieu, se bat in duel. D-na d'Aubigny fiind provocată de trei gentilomi care o credeau că este bărbat, se duse pe teren, trase spada și-și scoase adversarii din luptă.

La 1836, pe câmpul de bătăe dela Waterloo, două doctorese una franceză, d-na Astie de Valsayre și o americană, miss Sheley se bătură in duel. Tinăra americană, afirmase că doctoresele europene nu se pot măsura cu cele de dincolo de ocean. D-na Astie protestă in contra acestei afirmări și, cum miss Sheley îi răspunse că era o idiotă, cea d'întăiu ceru satisfacție. Arma aleasă fu spada; miss Shelley fu rănită grav la braț.

Cine vorbea, mă rog, de sexul slab?

— **Si-a inveninat bărbatii.** In comuna Criștior din comitatul Hunedoarei s'a descoperit ceva sensational. Laurentiu Buda, băieș trăia împreună cu Malvin Rösztler, fără să fie cununați. Nevestii însă i-s'a urit de bărbatu-seu. După-ce cam un an trăiseră împreună, bărbatul începu iute să slăbiască și nu peste mult a și murit. Femeia nu peste mult a găsit mângăere la un altul Venceslau Kohut; trăia cu el dar' avea relații și cu alții. Când a aflat de asta noul bărbat, i-a tras o sfință de bătăe. De atunci nu mai contenia între ei cearta și in 2 luni l-a trimis și pe el pe lumea cealaltă iubitoarea soție. Peste cateva zile dela înmormântare s'a însoțit Malvin cu alt muncitor băieș, Nic. Graian. Dar' nici acum nu a dus frumoasa nevastă o viață mai cinstită; bărbatu-seu a aflat-o și-a bătut-o. Graian începu însă să slăbiască; o lună a fost bolnav in pat; într'aceea a alungat-o pe păcătoasa dela casa sa. După-ce s'a făcut bine, iar' a primit-o. Cum a primit-o însă, a început ear' să slăbiască. Ce-i trăsni atunci lui Graian prin minte? S'a dus la doctor să-l viziteze și doctorul a constat intoxicație lentă. Graian a prit-o și in decursul cercetărilor s'a aflat, că ea și-a intoxicat până atunci pe toți bărbatii, ceea-ce femeia deținută fiind a și recunoscut-o. Autoritățile au dispus exhumarea foștilor bărbatii. Femea adevărată din foii de oleandru prepara un venin, care-l puneă in rachiul bărbatilor, care venin cauza o intoxicație lentă mortală.

— **Biserica din Sesenheim.** Germanii au adevărat cult pentru tot ce stă in legătură cu vr'unul din bărbatii fruntași ai literaturii lor. Cultul acesta este foarte viu mai ales, in ce privește pe Goethe.

In anul 1770/71 Goethe fiind student la universitatea din Strassburg, adesea făcea excursiuni in comuna vecină Sesenheim, unde a petrecut multe momente fericite. El a întreținut o relație de amor ideal și delicat cu fata preotului Brion, Friderica, eternisată in „Dichtung und Wahrheit” și cunoscută sub numele Friderica de Sesenheim. Casa parochială, unde a petrecut Goethe, de mult nu mai există, biserica însă a rămas neschimbată și până in ziua de

astăzi se arată într'insa banca in care a șezut Goethe alături de Friderica. Locuitorii însă s'au înmulțit și biserica a devenit neîncăpătoare. Acum e vorba să o dărîme și să zidească in locul ei alta, sau mai corect: alte două, fiindcă numita biserica este biserica așa zisă simultană, in care de 227 de ani catolicii și protestanții țin serviciul divin împreună.

„Illustrierte Zeitung” din Lipsca a publicat in un număr al său tabloul bisericii și a făcut apel in publicul german să salveze această biserica, ajutând pe cele două confesiuni să-și zidească fiecare câte un nou lăcaș dumnezeesc.

— **O invențiune de mare folos pentru scăparea de boale a oamenilor este aceea făcută de curând de savantul german Berger.** E o lampă cu alcool, cu care fiecare poate să producă ozon care cum se știe, e un prețios agent terapeutic, care distinge microorganismele și descompune produsele putrefacțiunii. Alcoolul întrebuințat la această nouă lampă e cel metilic care, afară de ozon, produce formolina, care are o acțiune antiseptică și omoritoare de bacterii egală dacă nu chiar mai mare decât a sublimatului corosiv, având asupra acestuia avantajul, că nu e toxică.

E lesne de înțeles marele folos al acestei invențiuni, care prezintă un mijloc sigur, energic și intru totul nevătămător d'a ne produce un aer tot așa de curat și dătător de viață ca acela din vârful munților.

— **Decanul pungașilor.** — In momentul când voia să vîndă un sac cu praf de cărbuni pe care-l furase, un oare care George Walker fu arestat, la New-York de către un agent de poliție.

Adus in fața comisarului și poștit să-și spună numele și vîrsta, Walker declară cu ifos:

— Sunt decanul tuturor pungașilor de pe lume.

Spunând aceste cuvînte, întinse comisarului hîrțile lui. Magistratul constată cu mirare că arestatul era de 104 ani. Este inutil să mai spunem că fusese in nenumărate rînduri condamnat. Walker pretinde că și datorește marea lui vîrstă, șederilor prelungite in închisorile americane:

— Trăește regulat, spune el și instalația închisorilor e din cele mai igienice.

Nu cum-va această știre, pe care o reproducem din zarele americane, este vre-o reclamă pentru închisorile țarei?

— **Medicii coreeani.** Confrații lor din Europa să nu-i invidieze. La noi, familia pacientului — dacă boala sau doctorul i-au dus la mormânt — consideră ca o datorie de conștiință să plătească datoria medicului. Și cu cât defunctul e mai ilustru, cu atât e mai mare plata. In Coreea însă lucrurile merg altfel. Iată un exemplu. Prințesa Coreei a murit acum două luni și, conform obiceiului țarei, cei patru doctori cari au căutat-o au fost arestați și vor fi decapitați in curând. In acea țară, demnă de operele lui Offenbach, dacă un doctor lasă pe vre-un principe sau vre-o prințesă să moară trebuie să îl urmeze in mormînt.

Grațios și economic mijloc de a plăti doctorii! Dar' dacă in fondul acestui obicei stă o problemă filosofică, sau psihologică, sau egoistică, de ce să nu se taie capul doctorului... de îndată ce principele să simte bolnav? S'ar ucide doctorul dar' poate s'ar scăpa viața pacientului.

— **Desodorarea laptelui de capră.** Doi doctori români au aflat un mijloc foarte simplu pentru a delătura odorul hircin al laptelui de capră, care e așa de căntat. Foile franceze aduc pentru aceasta mari elogii domnilor medici Babeș și Oceanu.

— **Generalul Stoessel in Odessa.** Din Port-Said să vestește, că generalul Stoessel a plecat in Odessa pe vaporul sf. Nicolae dimpreună cu 535 ofițeri ruși și cu miliția din Port-Arthur.

— **O tradiție curioasă.** Wellington, celebrul general englez nu cunoștea cele mai elementare principii ale ortografiei și, de mai bine de un secol, ofițerii armatei engleze, disperând de a putea egala faptele eroului, voesc să se apropie cel puțin de partea rea a acestuia: ei disprețuesc cu desăvîrșire ortografia.

War-office surprins de asemenea stare de lucruri a hotărît să ia măsuri pentru a pune capăt acestei tradiții curioase.

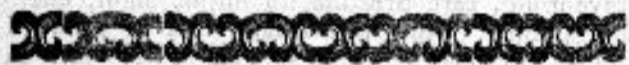
ULTIME ȘTIRI.

— Unchiul țarului, marele duce Sergius a fost omorât cu o bombă. El a fost capul mișcării reacționare. Vestea atentatului a produs mare panică.

— Dl Iuliu Ioanovici, redactor al «Libertății» pentru poesia «Roata dela Bălgrad» a fost condamnat de tribunalul din Cluj la un an temniță de stat și 2000 coroane amendă.

Din Cehul-Silvaniei.

(Telegrama «Tribunei»). Victime 37. Totul petrecut sub ochii administrației. Președintele Diószegi n'a luat măsuri de apărare, astfel bărbații de încredere și poporul retras. Raport detaliat urmează.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

— A R A D, Piața Libertății —
lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint căleat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Bani! Bani! Bani!

Cele mai eficiente

împrumuturi de bani
pe imobile până la valoarea cea mai înaltă mijlocește

Klein József

(Arad, Radnai-ut 10.)

dela institutul de bani din Sibiu, ca reprezentantul acestui institut, pe lângă răplătire avantajoasă.

Totodată

Case de inchiriat

care sunt proprietatea Institutului se vând pe lângă depunerea unui capital mic de asemenea în rate anuale.

Aceste case să află:

Pe strada Csernovitz, Nr. 27. cu etajiu.

„ „ Lövész „ 17, parter.

„ „ Botond „ 1, parter

și mai multe alte case.

Să păgubește pe sine însuși, cel ce nu-și restabilește via cu viță

dela prima cultură de viță în Târnavă

Proprietar: Caspari Frigyes Mediasz,
(com. Târnavei.)

Vița a fost udată zilnic în decursul secetei din vara trecută, cu 2 milioane litre de apă, prin ce mlădițele s'au dezvoltat în mod ideal. — Catalog ilustrat gratuit. 445

Dr. Éles Béla

și-a deschis

căncelaria advocațională

In Arad, strada Deák-Ferencz nr. 4
(colțul stradei Deák-Ferencz și piața Andrássy)

Am onoarea a atrage atențiunea onoratului public asupra

cafenelei „FIUME“

pe piața Libertății (casa Domány)

care să bucură de bună reputație și unde să pot căpăta în toată vremea mâncare caldă, beuturi reci, cele mai fine vinuri în sticle, bere, șampanie și beuturi tuoase.

Buffet rece. Deschis până dimineața

Musică țigănească.

Se roagă protecție, cu stimă

Weinberger S. conducător

Se caută subabonații pentru ziare din loc și Pesta.

Abonament de cafea pentru dejun ojină se fac cu prețurile cele mai eficiente

SUCCES GARANTAT!

Birou tehnic pentru zidirea de cuptoare de impregnare

Nr. privil. m. 29.468.

HOLZNER LAJOS

fabrica devapor pentru impregnarea de cărămizi.

LUGOS.

178

Recomand cuptoarele mele escelente pentru tot felul de cărămizi impregnate pietri fundamentale, de drumuri și de cabeli etc., care absolut nu permit pătrunderea și isvorirea apei.

Deslușiri, budget, modele precum și materiile necesare pentru experimentare trimit gratuit.

Institut propriu pentru explorarea de lut străin.

S'a dovedit de excelent!

Telefon 423.

Kosár Béla

Timisoara, Józsefváros, str. Bonnaz Nr. 15

Piane, pianine, harmonii, cimbele, fabricate proprii și construcții recunoscute.

Fabricate dela fabrici din patrie și din străinătate.

INSTRUMENTE FOLOSITE.

Diferite automate mono-și multisono.

Institut de împrumut.

Reparațiuni.

189 8—26

Intonare.

Catalogul cu preturi gratuit.

Investițiune minimală!

Nou magazin de mobile în Arad.

Szabadság-tér 17. szám.

Am onoarea a aduce la cunoștința p. o. public, că azi am deschis în Arad **un magazin de mobile** sub firma improtocolată a lui

FISCHER J.

care magazin este filiala magazinului de mobile din Timișoara, existent deja de 28 ani.

În urma principiului meu, a experiențelor mele multiple câștigate și a capitalului de circulațiune suficient mă aflu în poziția plăcută să satisfac tuturor cerințelor on. public pe deplin.

Când îmi iau voia a recomanda noua mea întreprindere prețiosului sprigin al on. public, promit că voi nisui să binemerit de încrederea binevoitoare a on. public prin serviciu prompt, prețuri culante și marfă indigenă de calitate inexceptionabile.

312

Cu deosebită stimă:

FISCHER J.

măestru tapiesier.

„CONCORDIA“ institut de credit și economii, societate pe acții în Ozora-Uzdin.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Concordia” societate pe acții se invită prin aceasta în virtutea §-lui 12 al Statutelor societății la a

XI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Ozora-Uzdin la 9 Martie st. n. la 9 oare a. m. în localitățile institutului.

Obiectele:

1. Alegerea președintelui conform §-lui 19 al Statutelor.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere.
3. Presentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1904, propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghere referitoare la împărțirea venitului curat, darea absolutului pentru direcțiune și comitet de supraveghere.
4. Conform §§-lor 30 și 39 al Statutului, alegerea alor 9 membrii în direcțiune și 5 membrii în comitetul de supraveghere pe timp de 3 ani.
5. Regularea salarelor a funcționarilor.
6. Eventuale propuneri.

Conform §-lui 16 sunt acțiunile și eventualele documente de plenipotență până inclusive 7 Martie st. n. a. c. a se depune la casa institutului din partea acelor domni acționari, cari doresc a lua parte la adunarea generală.

Ozora-Uzdin, la 14 Februarie 1905.

Direcțiunea.

Activa. — Vagyon. Contul Bilanțului. — Mérleg Számla. Pasiva. — Teher.

	Cor.	b.		Cor.	b.
Cassa în număr. — Pénztári készlet	2921	61	Capital de fondare. — Alaptóke	31000	—
Cambii escomptate. — Váltó tárcza	74997	88	Fond de rezervă general. — Tartalékalap 11586.56		
Cambii cu asig. hip. — Jelzálogilat bizt. váltóhitelek	15482	—	Fond pentru dubioase. — Tartalékalap		
Cambii dela cereale. — Termények váltói	19735	—	net. veszteségekről	787.87	
Realități. — Ingatlanok	1982	54	Fond filantropic. — Jótékonyczélu alap	100.—	12474.43
Interese transitoare. — Vizszszám: átmeneti kam.	547	52	Depuneri. — Betétek	10652	21
Diverse cont. Debit. — Különféle követelő számla	2120	69	Reescompt. — Visszszámítás	57985	—
Mobiliar. — Felszerelés	204	—	Dividende neridicate. — Fel nem vett osztalék .	35	38
			Interese trans. anticipate. — Átmeneti kamatok .	1084	46
			Provis. anticipate la cereale. — Átmeneti jutalék		
			terményekből	326	40
			Diverse conturi cred. — Különféle kitelező számlák	234	29
			Profit tran. din 1903. — Évi nyeresemény áthozat 43.18		
			Profit din 1904. — Évi nyeresemény . 4155.89	4199	07
	11799	124		11799	124

Activa. — Kiadás. Contul Venitelor și al sarcinelor. — Nyeresemény és Veszteség számla. Venite. — Bevételek.

	Cor.	b.		Cor.	b.
Interese redicate și capit. — Felvett és tőkésitet kam.	381	52	Interese de Escompt și hipotecate. — Váltó és		
Interese de reescompt. — Visszszámítási kam.	2871	41	jelzál kamatok	7354	40
Spese de cancelarie. — Irodai költségek	261	79	Provisiune. — Iutalék	2529	57
Tipărituri. — Nyomatványok	113	—	Provisiune dela cereale. — A termények jutaléka	1446	63
Salare. — Fizetések	2229	98	Interese de întârziere. — Késedelmi kamatok . .	151	98
Chiria. — Házber	281	58	Venit dela Realități. — Jövedelm az ingatlanokból	87	85
Spese de călătorie. — Utazási költségek	120	—	Venit transpus din 1903. — Évi nyeresemény áthozat	43	18
Dare erar. și comunală. — Allami és községi adók	1112	76			
Timbre. — Bélyegek	42	59			
Profit tran. din 1903. — Évinyeremény áthozat 43.18					
Profit pro 1904. — Évi nyeresemény . 4155.89	4199	07			
	11613	61		11613	61

Uzdin-Ozora, la 31 Decembrie 1904.

O. Conopan m. p., dir. executiv

I. Spariosu m. p., contabil.

Direcțiunea. — Igazgatóság.

Bălan m. p. **V. Puia** m. p. **P. Giura** m. p. **M. Crețiu** m. p. **J. Mezin** m. p., cassar **P. Spariosu** m. p.

Examinând conturile prezente și confrontându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat în regulă. — Ezen számlákat megvizsgáltuk és a fő és mellékkönyvekkel össze hasonlítva helyesnek találtuk.

Comitetul de supraveghere. — A felügyelő bizottság.

Ilia Bălan m. p.

Adam Șimanțiu m. p.

Jovan Fera m. p.

Traila Băltan m. p.

Ionelă Fizejan m. p.

George Bosica m. p.

Jovan Spariosu m. p.

Gligor Bosica m. p.

„LIGEDIANA“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Liget.

CONVOCARE.

Onorații acționari ai institutului de credit și economii ca societate pe acțiuni „Ligediana“, se invită la a

III-a adunare generală ordinară

care se va ține la 12 Martie st. n. 1905 p. m. la 3 ore în sala școlii rom. ort. din Liget.

Obiectele de pertractat:

1. Deschiderea adunării generale prin președinte și designarea unui notar și doi bărbați de încredere.
2. Constatarea membrilor prezenți și a voturilor.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere, precum și prezentarea bilanțului pro 1904.
4. Deciderea asupra profitului curat, votarea absolutoriului direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
5. Eventuale propuneri.

Liget, la Februarie 1905.

Direcțiunea.

Spre orientare: La adunarea generală pot avea vot decisiv acei acționari, cari corespund 5-ului 16 din statute.

Active. — Vagyon. Contul bilanțului. — Mérleg számla. Passiva. — Teher.

	Cor.	b.		Cor.	b.
Cassa în număr. — Pénztári készlet	1931	77	Capital de acțiuni încurs din 20.000 kor. ből befolyt részvénytőke	16405	—
Cambii escomptate. — Leszámitolt váltók	45975	20	Fond de rezervă. — Tartalék alap	2031	70
Cambii cu asigurare hipotecă. — Jelzáloghitel bizt. váltók	1900	—	Depuneri și interese capit. — Zetétek és tőkekamat	13679	80
Mobilnar — hitoztat	198	—	Reescompt. — Visszleszámitolás	32041	—
După amort. de 10% törlesztés után	19	179	Interese transitoare. — Atmeneti kamatok	521	83
	67085	97	Profit curat. — Tiszta nyereség	2407	14
				67085	97

Contul de profit și pierderi. — Nyereség és veszteségi számla.

Erogate. — Kiadás. Venite. — Bevétel.

	Cor.	b.		Cor.	b.
Interese la depuneri red. și capit. Felvett kamat és tőkekamat	872	64	Interese de escompt și hipot. — Leszámitolt és jelzálogilag kölcsön kamat	4955	60
Interese de reescompt. — Visszleszámitolási kamat	1676	96	Provisiuni și taxe. — Jutalékok és díjak	1690	02
Contribuție erarială și comunală — Alapítási és közhasznú adó	630	43	Taxe fondale. — Alapítási díj	10	—
10% dare la depuneri după interese. — 10% betéti kamattadó	87	27			
Salare. — Fizetések	368	—			
Marcă de presență — Jelentési díjak	255	—			
Amortizare din mobilnar 10% törlesztés a hitoztatból	19	—			
Chirie — Házbér	80	—			
Regii — Kezelési költség	259	24			
Profit curat. — Tiszta nyereség	2407	14			
	6655	62		6655	62

Liget, la 31 Decembrie 1904. — Kelt Ligeten, 1904. évi december hó 31-én.

Nikolaevics G. m. p. Híga Murariu m. p. D. Cereguțiu jun. m. p.
director. — igazgató. cassar. — pénztárnok. compt. — könyvelő.

Membrii direcțiunii: — Igazgatóság:

Dănilă Cereguțiu m. p. Nicolae Secoșan m. p. Todor Nedeleu m. p.
Nicolae Dragoi m. p. Nicolae Murariu m. p. Petru Higea m. p.

Bilanțul acesta confruntându-se cu cărțile institutului întru toate s'a aflat de bun. — Fenti mérleg, nyermény és veszteség számlát felülvizsgáltuk, a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és mindenben megegyezőnek találtuk.

Liget, la 31 Decembrie 1904. — Kelt Ligeten, 1904. évi, december hó 31-én.

Comitetul de supraveghiere: — Felügyelő bizottság:

Ioan Mayer m. p. Petru Arnaut m. p. Nicolae Bojini m. p.
Simion Cereguțiu m. p. Ion Surescu m. p.

Propunerea direcțiunii

referitoare la împărțirea profitului curat de Cor. 2407.14:

1. 8% dividendă după capitalul încurs Cor. 1312.40
 2. Restul Fondului de rezervă „ 1094.74
- Total Cor. 2407.14

Direcțiunea.

ARAD, Tipografia George Nichin.

Magazin de mărfuri industriale de Transilvania și Bacter

Reich B. Károly și fiul C.-in

recomanda

Produce speciale:

lințoluri de pat, ponevi de cal
ponevi de Brașov de păr lung.

Sfori pentru economie, sfori pentru plute și de transmisie, sfori pentru întinsul haine, tot felul de ațe.

Prețuri solide.

Impletituri de păr de cal.

Magazin de fabrică de pânze, de cânepă, saci pentru ponevi impermeabile și saci de pânză de catart.

Cu stimă:

Reich B. Károly fiul și soții.

Magazin de mărfuri industriale de Transilvania și Bacter

Piața Andrassy 6 Casa Verbos.

Avis prealabil.

Cea mai mare magazie a Aradului

bluse și toalete de dame și copii gata,
Piața Libertății Nr. 3, casa Dr. Reisinger.

Cu stimă aduc la cunoștință onoratului public, că pe piața libertății Nr. 3, deschid în 16 a. c. o prăvălie pentru toalete gata de dame și copii.

521

Cu stimă:

Winternitz Jenő.

Comande după măsură în timpul cel mai scurt.

Numai pe scurt timp!

Noutăți de senzație!

Am onoare a înștiința pe onoratul public, că pe bulevardul Principale Josif (József főherceg ut) Nr. 11

Am aranjat un atelier electric de fotografie pe hârtie

în care în decurs de 5 minute fac o fotografie admirabilă pe hârtie, pe care onor. public o poate lua imediat, cu prețuri fabuloase de eftine:

- 1 fotografie vizit până la trei persoane 25 cr. (50 fil)
- 1 grupă cabinet 50 cr. (1 cor.)
- 3 cărți postale cu fotografia 1 cor.

Solicitând vizitarea onor. public

Rămân cu deosebită stimă

Kohn Lajos

fotograf.

473

Friedmann Lajos

prăvălie de coloniale și delicatose

ARAD, Piața Libertății Nr. 4 (îngă cafeneaua Pölzl)

Am onoarea aduce la cunoștința onoratului public că pe piața Libertății (îngă cafeneaua Pölzl), am deschis

o prăvălie de coloniale și delicatose

corespunzătoare cerințelor timpului modern.

Am stabilit în deposit tot felul de cele mai bune coloniale, beuturi de țeară și streine, ceaiuri, prăjituri pentru ceai (Cafos veritabil) mare asortiment cu delicatose, cașuri, mezeluri (și coșer) ș. a. m.

Când cer protecția onor. public îl asigur despre serviciu punctual și solid

Cu deosebită stimă

Comande din provincia se eșecută prompt.

520

Friedmann Lajos

Arad, Piața Libertății nr. 4 (l. Pölzl)